

UJ DEBRECZEN

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Debreczen, Darabos-utca 7. szám. — Telefon 412. szám. Hirdetések árszabás szerint véletnek fel.

I. évfolyam. 129. szám. Egyes szám ára 4 fillér.

Előfizetési ár helyben: egy hóra 1 korona, negyedévre 3 korona. — Vidékre egy hóra 1 kor. 50 fillér; negyedévre 4 kor. 50 fillér.

Debreczen, 1912.

Szerda, október 30.

A megsebzett oroszlán.

Írta: Dr. Kalmár Antal.

Szegény török: a bolgár ugyan csak túljárt az eszén. Középen van Drinápoly, fölötté nyugat felé Musztafapasa, kelet felé pedig Kirk-K'lisse. A bolgárok először Musztafapását támadták, hogy Drinápolyba juthassanak. A török azt hitte, hogy itt van a töltet, holott ez csak bolgár tüntetés volt abból a célból, hogy a török derékhadát lekösse. Ez a bolgárnak sikerült is, de seregének főerejét Rumelia déli határáján, Kirk-K'lisse mellett koncentráltta. Eszrevétele nélkül átkelt a hegyeken s a török már csak akkor vette észre, mikor a bolgár sereg leereszkedve a hegyekről: Kirk-K'lisse alatt teremt s itt három napos öldöklő csatában a törököt megverte, Kirk-K'lisse várát pedig bevette.

A dolog stratégiailag tökéletesen hasonlatos ahhoz, amikor 1849-ben a győzelmes honvédsereg a tápióbicskei, nagykátai és isaszegi csaták után Pest alá vonult s itt szorongatta Windischgrätzet, de egy mozdulattal Vécz felé nyomult előre — Komárom felmentésére s Pest alatt csak egy hadtestet hagyott Aulich vezérére alatt. Aulich itt napoként tüntetett s Windischgrätz azt hitte csakugyan, hogy előtte van az egész magyar sereg, de ő azt Pestre nem eresztte be és csak akkor ocsudott fel, mikor a magyar derékhad Vécznél az osztrákokat megverte s nyitva állott előtte az út Komárom alá.

Hát így járt a török is s né hogy Drinápolyt bekerítették s Konstantinápoly felé nyitva legyen az út a bolgároknak: Drinápoly alól sietve kellett neki Konstantinápolyba visszavonulnia; Drinápolyt, a legerősebb török várát pedig váróságával a sorsára hagyta.

A bolgár győzelem azonban még csak fél eredmény, mert kétségtelen,

hogy a döntő ütközetre Konstantinápoly előtt a török még össze fogja szedni minden erejét, hogy győzzön vagy meghaljon. Mert ha nem győz: akkor az Aja-Szofia tornyáról el fog tűnni a félhold s a török vissza fog vettetni a tizenötödik századbeli őshazájába. Kiszáziába.

Nagyon érdekes különben, hogy a bolgár már eddig is meg tudta verni a törököt. Battenberg Sándor óta szervezi Bulgária a hadseregét s az utóbbi tíz esztendő alatt Bulgária híhetetlen sokat költött hadseregére. Szinte titokban, Európa tudta nélkül. Ez a dolog is hasonlatos ahhoz, mikor Bismarck a porosz hadsereget — királya és a porosz országgyűlés akarata ellenére — tíz esztendő alatt úgy átszervezte, hogy azt Európa első hadseregévé tette, ugyszólván Európa tudta nélkül. És csak Königrátnél ocsudott fel Ausztria és Európa.

Igy a bolgár hadsereg is, amelynek még a számát se tudta Európa, kétszázötvenezerrel beszéltek s kész, hogy négyszázezer elsőrangban kiképzett és felfegyverzett hadsereg. És a török egy milliónyi katonasága? Az Isten tudja, hol van, mikor alig látunk belőle össze-vissza háromszázezerrel.

Azonban lementével kell dicsérmünk a napot. A halálra ítélt és megsebzett oroszlán még összeszedheti erejét s az egyik talpával sujthat még halálosan. A török a turáni fajhoz tartozó nép, mi, magyarok is ehhez az emberfajhoz tartozunk s ezért tartjuk magunkat a török testvéreinek. Amde a bolgár is turáni nép — csak hogy egy ezer év alatt elszávosodott. Rokonszenyünkkel melyik testvérnép felé forduljunk tehát? — Hogy valahogyan úgy ne járjunk, mint Pókainé a két fiával.

Sötétség a debreceni tábla ítélete.

Debreczenben. Felekezeti izgatás a debreceni gör. kath. püspökség ellen.

Arcpirító aknamunka folyik most Debreczenben. Olyan dolog, ami arcába kergeti minden felvilágosult embernek a vért. Figyei ide Debreczen bolgarsága:

A mi városunkban napok óta teológus diákok házáknak aláírásokat gyűjtve a debreczeni gör. kath. püspökség ellen.

Hogy miképpen gyűjtik az aláírásokat, arról bizonyosat tesz e soroknak az írója, akinek a házánál szintén volt egy ilyen aláírást gyűjtő diák. (Szinte el sem tudjuk hinni, hogy diák volt, higgyük inkább, hogy csak annak mondta magát.) Nagy garral kezdett sz' nokolni — és tetszene tudni, mit hirdetett a szeretet vallásának jövődöbéli papja? **Felekezeti gyűlöletet, telekezeti üremlenlenséget!**

Hat nincs sötétség Debreczenben? Nagyon helyes és üdvös volna, ha azok, akik a diákság köpönyegébe bujva, izgatnak a debreczeni gör. kath. püspökség ellen — meggondolnák, hogy mire vetemedtek.

Debreczenben eddig felekezeti béke volt és minden derék, felvilágosult református polgártársunk s azt akarja, hogy ezután is az legyen.

Nagyon jó lenne, ha nagy tudású püspökünk, dr. Baltazár Dezső erejével kézzel véget vetne már egyszer a debreczeni gör. kath. püspökség ellen irányuló nemzetellen és bornírt aknamunkának!

Makulaturapapíros ólosón kapható a kiadóhivatalban.

Izgató lelkes.

Eltélték a papocskát. Azért írjuk, hogy papocskát, mert bármilyen tisztelettel is legyünk egyébként a papok iránt, roppant mulatságosnak találjuk, mikor némely ember, megkönyagosodva a ruhától, amelyet visel, ellovagolja magát és ostobáskodik.

Különösen furcsa, mikor egy megémedett ember ostoba fantazmagóriák után szaladgál, ahelyett, hogy jobban körülnézve maga mellett és az életnek eseményeiből levonná a következtetéseket s azok szerint élne.

Magyarországon vagyunk, a Magyar Állam ad kenyeret mindnyájunknak, a Magyar Állam teremti meg a nevelőintézményeket, kötelességünk tehát nekünk is a Magyar Állam hű honatyaiként viselkednünk.

Az olyan ostobáskodások, amelyeket az a szamosdobi pap csinált, akét most elítéltek, csak mosolyt csal az ajkainkra. Mert hiszen ugyan mi felegyerekesség azt gondolni, hogy a szamosdobi izgatósokkal üdvözteni lehet a világot, meg az oláhságot.

Szegény Csordás Péter tisztelendő ur elmélkedhetik majd a főgságban, hogy milyen ostobáskodásokat művelt. Ha ugyan tud még egyáltalában elmélkedni az a Csordás Péter, aki a templom szentségét lábbal tiporva, a szószékéről hamellenes és magyarfaló beszédecskével izgatott.

A múlt év nyáron elkövetett izgatásaiért az ügyészség vádat emelt ellette. A törvényszék felmentette ugyan, de a debreczeni tábla elítélte 3 hónapi államfogházra és 100 korona pénzbüntetésre.

A pápa semmisségi panaszokkal élt, a kuria azonban ma elutasította a semmisségi panaszokat és helyben hagyta a tábla ítéletét. Csordás tisztelendő ur tehát ülni fog. Három teljes hónapot fog ülni.

beálltával ajánljuk **Az őszi idény Szabó Miklós**

Vizvezeték,

férfi-, nő- és gyermekruhák nagyvárosát Debreczenben Piac-
utca 10. (az Alföldi lak. s. emben), hol az összes őszi férfi-
és nőruhák, felöltők, raglanok, télikabátok stb. stb. a legfino-
mabb és legjobb minőségben a legolcsóbb szabott árak mellett
szerezhetők be. **Telefon 10-64.**

csatornázás, központi fűtéseket szakszerű kivitelben, jótállás mellett —
Tervrajzot és költségvetést díjtalanul készítenek. Házak évi jókarban tartását
csekély díjazásért elvállalom.

Gyenes Antal, Csapó-u 6. Telefon 15.

A háború.

**(Vértenger mindenfelé.
Győznek a szövetségesek.
Feltámad Törökország.)**

Kimerült szemmel olvassuk a balkáni háború sűrű lőporfüstjéből kivillanó híreket. Győz a balkáni szövetség, bukik a török... Nap-nap után nagyobb bolgár-szerb-görög győzelmekről jön a hír és Törökország sorsa, valóban mint Mohamed koporsója, ég és föld között lebeg.

És amint egyre jobban roskadozik a török dicsőség a háború balszerencséje alatt és amint egyre közelebb férkőzik a diadalmos ellen Konstantinápolyhoz: «nagy Törökország» fogalma egyre jobban zsugorodik össze és káruk kínján a balkáni háború vértengeréből az új nagyhatalmat: a balkáni szövetségben egyesült szláv erőt.

Kicsinyelt, leszólt, semmibe se vett államcsókák kezét fogták és azt mondták: a szenvedésekből elég volt. És akármilyen magasról fénylő fölérték a török uralom fénylője, gépfegyverek és ágyúk elérték ezt a balkáni csillagzatot és puskaporfüstjébe, vértengerbe borították.

Európa nagyhatalmai nem tekintik már «előszobának» a balkáni államcsókát, ahol csak inasok tartózkodnak. A balkáni államok szövetsége egy új javán meglepetéssel bizonyította be, hogy a hadviselő államokban nemcsak nemzeti erő, de nagyhatalmi ténykedésekre alkalmas erő is lakozik.

A gyors győzelmek, a pompás stratégia, a hadsereg képzettsége és felszerelése és a háborúban kimutatott erős, fegyelmzett tüzelőképesség, — mindenkit meggyőzhet arról, hogy ez ismét egy «japán-orosz» háború, amelyben a lelkisimult ellenfél könnyedén bontja fel a nagy kolosszust. Törökország sorsa oda van, a végnapját éli. Kegyelemért könyörög: a nagyhatalmakhoz fordul, hogy intervénáljanak a háború befejezése érdekében. És míg a mins megrettent diplomácia megmozdul: a győztes seregek Konstantinápolyban fogják diktálni békefeltételeket.

Győznek a szerbek

Belgrádból jelentik: Isztib mellett a Stepanovics tábornok parancsnoksága alatt álló második hadsereg a bolgarokkal egyesülve küzd a törökkel és varja Isztib elestét. A törökök Úszkúbból két irányban menekülnek és pedig Küprüli és Kalkandele irányában. A legközelebbi összecsapást Küprüli mellett várják. Úszkúbban szerb közgazdást rendeztek be és táviró-, telefon- és postaösszeköttetést fognak létesíteni.

Mitrovicza a szerbeké

Belgrádból táviratozzák: A harmadik szerb hadsereg elfoglalta Mitrovicát és a Batonan gátjáról tizenöt ágyút zsákmányoltak.

A cár üdvözlé

Péter királyt

Belgrádból jelentik: Az orosz cár tegnap táviratban üdvözölte Péter királyt az elért hadi sikerért. A király köszönő táviratot küldött a cárnak.

A kirilisszei vereség

Konstantinápolyból jelentik: A kirilisszei vereségért Mukhtar basa nagy vezérnek írtatnak okmányokat. A basát katonai törvényszék elé állítják. Aziz basa tábornok egyiptomi herceget, aki a kirilisszei visszavonulásnál a lovasságot vezényelte, valamint a kirilisszei kommandózt és néhány tisztet ide szállítottak ama vád alatt, hogy ők okozták a hadsereg menekülését. A hadügyminiszteriumban őrizet alá vették őket. A hadügyminiszter rendeletére ma kétszáz katonát ugyanebből az okból agyonlöltek.

Forradalom Konstantinápolyban

Bécsből jelentik: Kerülő utakon nagyon aggasztó hírek jönnek Konstantinápolyból. Arról van szó, hogy a török fővárosban forradalmi mozgalom ütötte fel fejét. A nép elégedetlen, elkeseredett, a harctérrel érkező hírek rendkívül izgalmat okoznak a katonaság soraiban is megbomlott a rend. Más jelek szerint a detronizált szultánnak, Abdul Hamidnak hívei szervezkednek nagy erővel, államesingre készülnek és a volt szultánt, aki most Konstantinápolyban van, ismét trónra akarják emelni. Az utóbbi napokban több mint hatezer menekült érkezett Konstantinápolyba Drinápoly és Kirilissze vidékéről. Ezek borzalmas dolgokat beszélnek el a török csapatok állapotáról. A kormány mecsetekben helyezte el a menekülteket, igyekszik elzárni azokat a főváros lakosságától, de mégsem sikerült megakadályoznia, hogy egyes kedvezőtlen hírek kijönjenek szíverogjanak. Csak ilyen kiszivárgott hírekkel tudja meg a főváros lakossága azt, hogy Kirilissze elcsúszott. Ugy látszik, hogy Kirilisszenél valami eddig még ki nem merített okból olyan rémület fogta el a törököket, hogy bár a várost még lehetett volna tartani, feladták az ellenségnek.

Új fölvonulás előtt!

Londonból jelentik: Az egyesült Balkán-államokkal, mint új katonai hatalommal Európának számolnia kell, ha legközelebb Törökország likvidálása napirenden lesz. Amíg a négy Balkán-állam egymással szövetségben van, egyetlen európai nagyhatalom sem gondolhat arra, hogy fölük elragadjon szerzett hódításait, amelyeket vérell ragadtak magukhoz. Nagyon veszedelmes kérdés, hogy Ausztria-Magyarország közéleti foglalatosságát, a Balkán-államok már megállapodtak egymással az európai török forradalom felosztása tekintetében. Nyílt titok, hogy a szándékot Szerbia és Montenegró igényli, hogy az új Ausztria-Magyarország miképpen fogja magának biztosítani az utat Szaloniki felé, az a legfontosabb kérdés, mert ettől függ a legközelebbi jövő.

Döntő ütközet felé

Konstantinápolyból jelentik: A bolgár hadsereg hadoszlopban vonulnak előre a török sereg ellen, amely Baba Eski és Lüle Burgasz között egy

helységnél koncentráldott. Ennek a helységnek a nevét a török cenzura nem enged említeni. Hoinap, legközelebb holnapután döntő csata lesz valóságos Csorlu tájékán.

Ma dél óta a távirati összeköttetés a főváros és a harctér között megszakadt. Félő, hogy az előnyomuló bolgár sereg rombolta szét a távirót.

Törökország bizk a győzelemben

Konstantinápolyból jelentik: Tegnap minisztertanácsot tartottak, amelynek alapja Nazim basának következő távirata volt: «Előkészületeinkkel egy-két nap múlva elkészülünk Semmi ok sincs az aggodalomra. — Kirilisszétől délre az ellenségnek nyoma sincsen.» E távirat alapján a miniszter tanács elhatározta, hogy nem hallgat a nagyhatalmak közbelebő kisérleteire és hogy makacs ellenállást fejt ki, addig, amíg az északi tartalékok mind megérkeznek, amikor Törökországnak módjában lesz, hogy ellenségeit mind tönkre tegye. Törökországnak érdekében van, hogy a háborút kinyújtsa, mert nagy tartalékai vannak Anatóliában, míg a Balkán-államoknak semmiféle tartaléka nincsenek. A török kormány számít továbbá bizonyos hatalmak támogatására a stratégiai és politikai tervek keresztülvitelénél, amiről Halim basának bécsi missziója is tanuskodik.

Albán ultimátum

Konstantinápolyból táviratozzák: Az albánok a következő ultimátumot intézték a török kormányhoz: Már elég volt a háborúból és nem akarjuk, hogy területünkön harcoljanak. Békét és szabadságot akarunk. Ha a kormány ezt a kívánságunkat nem teljesíti, akkor meg fogjuk kérni Ausztria-Magyarországot, hogy segítségünkre jöjjön.

Támadásra készül a török sereg

Csaraluból jelentik: Vasti bég török főparancsnok azt mondja, hogy a török sereg Lüle Burgasz és Bunar Hiszor közt koncentráldódik és legközelebb megkezdődik az egész vonalon az általános támadás.

Az új adótörvények.

Végrehajtás előtt.

Az új adótörvény folytán szükséges munkálatok megkezdésével a pénzügyminiszterum most foglalkozik. Az adótörvények 1913. január 1-én fognak életbe lépni. A még hátralevő végrehajtási rendeletek, amelyek a jövedelmi adók, a kereseti adóra és a közadók kezelésére vonatkoznak, október végén fognak megjelenni.

November elején kezdődik a pénzügyigazgatásokról a személyzet betanítása, amit a pénzügyminiszter által máris kijelölt közegek fognak végezni. A pénzügyminiszteriumban el vannak készülve arra, hogy az új adótörvények végrehajtásánál eleinte nagy nehézségekkel kell majd megküzdeni, amit még fokoz az a körül-

mény is, hogy a hátralevő idő aránylag rövid arra, hogy a hivatalnokok a terjedelmes végrehajtási rendeleteket alaposan megismerjék.

A debreczeni királyi pénzügyigazgatóságon is teljes erővel megindultak az előkészítési munkálatok.

Vége Törökországnak!

Feldarabolják a nagyhatalmak.

A Balkán-félszigeten legutóbb történt váratlan események következtében Anglia, Németország és Franciaország külügyi kormányai között gőz erővel indultak meg a tárgyalások, hogy az európai hatalmak a döntő pillanatban, amely sokkal közelebb van, semmint sejteni lehetne, megleljen az összhang a kooperálásra Ausztria-Magyarország és Oroszország külön tárgyalnak, azonban véleményeltérés nincs köztük.

A diplomáciai tárgyalásoknak az az alapja, hogy a győztes szövetséges Balkán-államok — bízva Oroszország támogatásában — nem fognak lemondani az elhódított területekről és a nagyhatalmak sem tarthatják fenn a status quo elvét. Az intervenció időpontja még nem érkezett el, de nagyon közel van és akkor fognak a német és a francia külügyi kormányok, amelyek ezuttal a kezdeményezésre vállalkoztak, tiszta helyzetet akarnak teremteni.

Az új terv, amely fölött állítólag már megkezdődött a diskusszió a nagyhatalmak közt, abban áll, hogy az európai török vilajeteket fel kell osztani, Albániából és Macedóniából külön-külön államtestek alakulnának, a többi török terület pedig felosztatnék Bulgária, Szerbia és Montenegró közt. A terv Görögországot mellőzi az osztózkodásban.

A nagyhatalmak terve szerint Albánia egy svéd herceg személyében szuverén uralkodót kapna, Macedónia kormányzójául, esetleg uralkodójául pedig egy dán herceget szemelnének ki a nagyhatalmak; Bulgáriának és Szerbiának a megállapodásukhoz képest jelenlegi határai eltolódnának.

Ez a felosztás egyelőre még nem számol Dél-Macedóniával, Chalkydikével, Krétával és az aegai-tengeri szigetekkel.

Ezzel a mostani Törökország csupán egy keskeny földcsávra szorult, amely Drinápolyt Konstantinápolylyal közné össze és a két várost magába foglalja és a tengerszoros jelenlegi területére.

Ügyes, megbízható fiatalember üzletvezetésre magas jutalékkal azonnal felvételik.

HIREK.

Halottak napja előtt.

Olyan most az idők járása, mint ha mindig temetőben járunk. Oly szomorúságos körülöttünk minden. A haza hátráin kívül ellenség, belül ellenség... Mindenünnen félelmetes katasztrófák kísértének. Az egész Balkánt már a háboru pusztító fejtetege söpri végig. Ezek a véres hálok minket is gyászosan érintenek, már is lesorvasztotta pénzügyi világunkat, iparunkat, kereskedelmünket. A k's balkáni államok háboruskodnak, mi pedig fizetjük a hadsarcot, azzal, hogy ezek az apró csatározások nagy hatással vannak gazdasági életünkre. Nem elég szegény ez az ország, nem elég kiszákmányolt, még ilyen külső veszedelmek is megrázkódtatják.

Es most ilyenkor lesz a halottak napja is, ilyenkor ép stilszerű a temetőbe menni. A bajok, csapások, ádáz gondok szinteréről az örök szomorúság b'rodalmába. Maga a nagy m'ndenség is nem kevésbé gyászosan fogad bennünket. Sz'nte készült a halottak ünnepe. A mogorva ósz durva kézzel rontott a mezőségek tarka-barká virágaira. Idő előtt, korán hervadtak el, az engyész a lassu haldoklás költészete nélkül csapott rájuk. Az a néhány kései virág, ami még megmarad, az is megrogyva csüggeszti le fejcskékjét és úgy fogadja a temető látogatók tömegét. Mert hatalmas emberáradat szokott kimenni a sírkertbe, kedves halottait felkeresni. Egy-két napra a halás szívek, gondos kezek az élet nélküliek világába varázsolják a színpompás, bübajos tavaszt. Hiába tárták le az égi d'járás a földnek legszebb álmait: a virágokat, azért azok ilyenkor koszoruba kötve a temetőben virulnak.

Es minden egy árva sírhalom, hol a szeretet, a kedves halottjéért való imádatos rajongás az emlékezés szelid gyertyafényét meggyújtja, a fények lobogásától, a színek-től robzódó virágoktól összeségben úgy fest, mintha az egész temető egy tündér-város volna... Ezekben a kegyeletes örökben adnak az élők lelki világukban a szeretett halottainak találkozt. Minden ajk küld itt imádságot, forró fohászt az égi hatalmassághoz, hogy áldás, béke, nyugalom szálljon azokra a drága lelkekre, akik ott örök álmukat alusszák.

A Zenekonzervatórium tanár-társának Kálvineum-hangversenyére a belépő jegyek Csáthy-féle üzletben a következő áron várhatók: ülőhely 3 és 2 korona, előhely 60 fillér, páholy 10 korona. A rendkívül érdekesnek ígérkező hangversenyen P. Nagy Zoltan igazgató, T. Halácsy Margit, Császár Mária, Hajk Károly, Werner Sárika, Husz Lajos szerepelnek szóló-számokkal. Azonkívül Mátyás Sándor főiskola és konzervatórium tanár vezetésével hallanifogunk egy 180 tagból álló hatalmas férfi-kórust. A hangverseny iránti rendkívül érdeklődés mutatkozik.

Öngyilkos tanító A közeli b'har megyei Fótiban Molnár Gábor tanító, aki debreczeni fiú, tegnap agyonlőtte magát. Tetőt gyögyíthetetlen idegességében követte el.

Halálozások. Tegnap és ma a következő halálozásokat jelentették be az anyakönyvi hivatalnak: Tóth István ref. 61 éves, Csillag Erzsébet izr. 1 hónapos, Szakál István rk. 2 napos, Tóth Lajos ref. 60 éves, özv. Parthi Mihályné ref. 76 éves, Balogh Józsefné ref. 75 éves, Csáthy Karoly ref. 45 éves, Jelics János rk. 77 éves.

A Bölcsészettanulmányok Segítő Egyesülete már második éve működik. Főjelentősége, hogy a magán-tanítóságok, korrepetítorok s nevelőségeket alkalmas emberekkel akarja betölteni, olyanokkal, akik tanári pályára készülnek s így természetesen legmegfelelőbbek. Nem tekintve azt, hogy perfect németek is vannak közöttük, már jelen tanulmányaink s jövődó céljainknál fogva is nagyobb kedvvel, hozzáértéssel, tudással végezzük e munkát, mint mások, akiknek az csak kereseti cél. Az egyetem városokban, Budapesten és Kőörszárt ezen Bölcsész Segélyező Egyesületek virágzanak; ott ha valaki jó tanítókat akar szerezni, csak ide fordul, mert megértik, hogy tanári pályára készülő alkalmasak leginkább tanításra. Bizalommal fordulunk tehát Debreczen közönségéhez, hogy egyesületünk céljainak fontosságát megértve, segítségünkre lesz. Egyesületünk készsége ajánl korrepetítorokat, nevelőket, német társalkodókat. (Cím: Fehér Géza, B. S. E. elnöke, Kollegium. Hivatalos óra d. e. 10—12. I. em. Phl. Szeminárium) A B. S. E. elnöksége.

Fa-közszállítási pályázatok. A győri—sopron—éberfúrta vasut r.-t. a következő közszállítasokra írt ki versenytárgyalást: lucenyő pallók és deszkák: 58794 köbméter tölggyagonyák, pallók és deszkák; 47365 köbméter különféle tölggy hídgerendafa és palló; 135078 köbméter tölggyváltó talpfa; 74011 köbméter szurkos vagy erdei fenyőanyag és 4025 köbméter dió-, kőris-, szil-, bükk- és juhar palló szállítására. Ajánlatok nov. 4—8-ig adandók be. Hirdetmények betekínthetők a debreczeni kereskedelmi és iparkamaránál s.

Egy fiatal suhanc vakmerő rablása. Szopora Jánosné ondódi lakos k'fáradt mezői munkájában s ezért betért egy kertbe, a száraz gyepré pihenni. Alighogy leült, mellette termett Kovács János 18 éves fiúja, az asszony fején volt kendőt erősen nyakára csavarta és a nyakra fojtogatta, hogy kiebán nem tudott, aztán zsebkésével levágta szoknyája zsebéből és a benne talált 19 koronával elmenekült. Elaléit állapotban találtak rá az asszonyra és mikor a nyakát szabadláttették, magához tért és elmondotta az esetet. A vakmerő rablót, aki még aznapon kézre került, a csendőrök elgöték.

Fényes Annuska a Royalban nov. 9-én este és 10-én, vasárnap délután teljesen új műsorral hangversenyezik egy kifünő komikus közreműködésével. Jegyek Antalfynál.

Vesztett eb garázdálkodása. Nagyléta községben Kereszturi Antal kutya megveszett és Szima Gábor 69 éves földm. vest, Brát Mária 12 éves, R. József 10 éves, Fehér József 10 éves és Molnár Miklós 8 éves gyerekeket és két sertést megmárt. A veszett kutya garázdálkodása nagy rémületet keltett a községben. Hosszu hajsa után sikerült az embereknek kiirtani. A megmárt embereket a Pasteur-intézetbe internálták és a hatóság megtette a szükséges óvintézkedéseket.

A Nemzet-kivénában (vasutal szemben) ma és minden este női zenekar hangversenyez.

Bajok az egyetem körül.

Az egyetemi alkudozások, megbeszélések első és második stádiumában arról volt szó, hogy az egyetem orvostani fakultása a Szent Anna-utcától a Péterfyai temetőig elterülő részeket is elhelyeztetni, a többi épületek pedig az Egyház-téren.

Azóta azonban lényeges változtatások történtek a megállapított tervekben. A közoktatási miniszterium a Nagyerdőn kívánja létesíteni az egész egyetemet és Debreczen városától e célra nyolcvan holdas erdőrésztet kért. A város kénytelen-kelletlen belement a változtatásba és megszavazta a nagyerdei területet is.

Az egyházkerület köti magát a régi tervhez s a maga részéről a megígért mindent — készpénzbeli és egyebekben lerovandó — hozzájárulásra csak úgy hajlandó, ha az egyetem — a kikötésnek megfelelőleg — az egyházterületekre épül.

Nemrégben hírek terjedtek el, hogy a kormány Debreczennek alternative felajánlott telkeit mind kér. Az igazság az, hogy a kormány a régi telkeket kérte csak, mert az egész megállapodás ezeknek a telkeknek a felajánlásán alapult. Az utóbb felajánlott telkeket a kormány nem kérte, éppen mert tudta, hogy akkor az egyházkerülettel vád baj. Az egyházkerület

let elnöksége pedig tudni sem akar új megállapodásról, még új tárgyalásról sem.

A napokban ez ügyben deputációban is járt f'nn a miniszteriumban az egyházkerület elnöksége. Graf De-genfeld Józsei volt a küldöttség szó-noka s a miniszter a küldöttségnek megnyugtató választ adott, — mindig ígét ad — de kevésbbé volt megnyugtató dr. Balogh Jenő állam-titkár válasza. A helyzet az állam-titkárnál való audiencián annyira ki-élesedett, hogy az egyházkerületi el-nökség kijelentette, hogy ha a veletetített megállapodástól eltekintene-k, a maga részéről visszalép.

SZÍNHÁZ.

1912. okt. 29-én, kedden, B) bérletben

LEÁNYVÁSÁR.

Operett.

Heti műsor:

Szerdán: Tarkun, dráma, C) bérlet. Csütörtökön: Hölgyek öröme, vig-játék. Piros színlap. A) bérlet.

Pénteken délután, mérsékelt hely-árrakkal: Molnár és gyermeke, dráma. Bérletszűnet. — Este: Szerlem gyer-meke, dráma. Ujdonság, B) bérlet.

Szombaton: Szerlem gyermeke, dráma C) bérlet.

Vasárnap délután: Limonádé ezre-des, vigjáték. Mérsékelt helyárrakkal. Bérletszűnet. — Este: Színészvér, operett. Ujdonság. Kis bérlet.

SZÍNHÁZI HIREK.

Szerlem gyermeke. Pénteken, 1-én este kerül színre először Henry Ba-taille-nek «A balga szűz» és a «Nász-induló» illusztr. szerzőjének a Nem-zeti-színházban fényes skert aratott 4 felvonásos színműve, «A szerlem gyermeke», melyből a próbák már ja-vában folynak Kemény Lajos veze-dése alatt. A drámai személyzetet ugyancsak erős próbára teszi, mert a hatalmas, izgató jelenetekben bővel-kező dráma úgy személt, mint fi-zikailag a legelőtetőbb munkát rója egy a rendező, mint az előadók vá-lójai. Az előre haladó stádiumban levő próbák után hétfőre, azonban fé-nyes sikert fog hozni a társulatnak és élvezetes, rövid előadást a közön-ségnek. A darab főszerepeit Uti G-zella, Vajda Ilonka, Kiss Mariska, M. Torday Erzsé, Kemény Lajos, Bérczy Ernő, L. Farkas Pál, Szabó Gyula, Mathé Gyula stb. játszik.

A molnár és gyermeke. Pénteken, november eisején, délután három óra-kor mérsékelt helyárrakkal Raupach népszerű népszínműve, «A molnár és gyermeke» kerül színre elsőrendű ki-osztásban. A kedvelt és hatásos ca-rab főszerepeit Vajda Ilonka, Uti G-zella, Léva F. Pál, Székely Gyula, Mathé Gyula játszik.

A szerkesztésért felelős Völgy György.

Forman
nátha ellen
Hatása meglepő! Szélesre ártó felírás!

Figyelem! Csálódásig hasonló csomagolásban sok teljesen ér-téktelen utánzat van forgalomban. Kérjünk határozottan Formant!

... HIDVÉGER ANTAL ... Foglalkozik
bank és váltóüzlete
Debreczen, Deák Ferencz-u. 13. sz.
TELEFON 416. szám. **az összes bankügyletekkel**

Ludaser János

női, pipere csipke
és rövidáru üzlete
(Városház épület)

Szalag, csipke, keztü, ritikül, arafátyo,
harisnya és
párisi ujdonságokban.

Szőlősgazdák

és
szőlőtelepítők figyelmébe!

Aki szőlőjét újra akarja telepíteni,

Aki szőlőoltványt akar rendelni.

Aki gyümölcsfát, rózsafát óhajt ültetni —

kérjen oktató diszárjegyzéket az alábbi címtől:

Transylvania Szőlőtelepítő vállalat

Maros-Vásárhely,

Dr. Gecse Dániel-utca 39. szám.

Gondolja meg

minden hirdető gazdálkodó, kereskedő, iparos, egyszóval mindenki, aki az ujság hirdetői rovatát igénybe veszi

és hirdessen

olyan ujságban, melynek hirdetői olyan feltűnően vannak szedve, mint az

Uj Debreczen

városunk és egész Hajdúvármegye egyedüli délutáni megjelenő napilapjában. Csak ott hozhatja meg a hirdetés a kívánt eredményt, hol az igényeket oly kielégítő szövegezéssel és szedéssel jelentetik meg, mint az Uj Debreczen

napilapban.

HASZNÁLJON! Szagatás, fejfájás, oldalnyílalás, hát- és derekfájdalmak ellen Dr. Borovszky-féle most már kellemes szagu

BOROLINT.

Ára 80 fillér, próbatíveg 50 fillér.
Mosakodásra: szépitő és a legjobb fertőtlenítő

Borolin-szappant.

Ára 30 és 80 fillér.

Nyálkaoldásra, köhögés és rekedtség ellen

Borolin-cukorkát.

Ára 20 és 40 fillér.

Kapható az ország nagyobb gyógytáraiban és drogériáiban.

Kapható városunkban a következő czégekknél: **BATÁRY IMRE, HARSÁNYI LAJOS, KUBEK SÁNDOR, MIHALOVITS JENŐ, STEINER MANÓ** gyógyszerészeknél, **KÖZPONTI DROGÉRIÁBAN,**

DEUTSCH LAJOS, MÁYER JENŐ és BÉLA, NAGY ANDRÁS, BALOGH M. J. kereskedő utraknál, — Érmihályfalván: **MÁTRAI ÁKOS** gyógyszertárban. — Földesen: **WEISZ MIKSA** kereskedésében.

Viszontelárusítók kerestnek! — Kérjen ingyen használati utasítást! Próbátíveg állatorvosoknak ingyen
Központi Borolin-Főraktár Budapest, II. Margit-rakpart 45. szám.

Gutmann Testvérek

köszönbányái

Budapest, V., Béla-utca 6. szám.

Elsőrendű porosz darab-, kocka- és diószen szoba- és konyhafűtésre.

Ostrau-dombrau, darab-, kocka-, dió- és aknazón-gép- és kazánfűtési célokra.

Ostrau mosott finom és durvaszerű kovácszen.

Bronkovi ipari célokra, saját gőzüzemükkel szállítva.

Ostrau-dombraui pirazon ántóde és szívógáz célokra.

Ostraui kőszén brikett 3 kilogrammos darabokban, lokomobil és stabil gépek fűtéséhez, minden vasut és hajóállomásra szállítva.

Elsőrendű porosz „Király”-bányai 1, 3 és 6 kilogrammos brikett, kályhafűtésre kiválóan alkalmas.

Apró hirdetések.

Levélbélyegekben is lehet az apróhirdetések árát mellékelni. A kiadóhivatal fönntartja magának a szövegváltoztatási jogot oly hirdetésekkel szemben, melyek megjelenését kizárja a hirdetés tartalma, értelme. — Tudakozódásokra készséggel adunk felvilágosítást, ha a válasza szükséges levélbélyeget mellékelik. Minden hirdetésre ingyen ad fölvilágosítást a kiadóhivatal s hirdetésekét kivánatra díjtalanul szerkeszt.

Könyvelésben jártas, jóírású leány azonnali belépésre kerestetik. Ajánlatok a kiadóhivatalba „Jóírású” jellegre személyesen adandók be.

FODRÁSZSEGÉD állandó alkalmazásra azonnal helyéphet. Eötvös utca 64.

HA NINCS PÉNZE és szüksége van vászon, azzalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és flanel takarók, férfi és női felöltők, kész férfi-, fiu öltönyre vagy tükör, kép és butor, a mai naptól fogva oly olcsón lesz el-dva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próbabevásárlást eszközöljön. Tisztelettel Kaiser Salamon. Telefon 685.

OLCSÓ és jó órák, ékszer legolcsóbban szereshetők be Gasparik Ádám órák és ékszerész-nél Debreczen, Hunyadi-utca 12. Ugyanott óraiavitások legolcsóbban eszközöltetnek.

KIADÓ lakás a Piac utca 59. számu Steinfeld féle házban, sz első emeleti utcai lakosztály, 1912 évi november 1-től kezdve kiadó. Értekezhetni a házmesternél.

PIAC-U. 85. sz. alatt, a jelenlegi bodega helyiség azonnal kiadó. Értekezhetni Wiener Adolfnál Kosuth u. 27.

Meghívás.

Az Érmelléki Takarékpénztár

1912 évi november hó 10-én délelőtt 10 órakor,
Székelyhidon a takarékpénztár üzlethelyiségében

rendkívüli közgyűlést

tart, melyre a részvényeseket tisztelettel meghívja
az Igazgatóság.

A rendkívüli közgyűlés tárgyai:

1. Igazgatósági jelentés, a vezérigazgató elhalálozásáról.
2. Vezérigazgató választása.
3. A jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes választása.

Figyelmeztetés!

A közgyűlésen a szavazataikat csak azok a részvényesek gyakorolhatják, akik saját neveikre szóló és a közgyűlést legalább 30 nappal megelőzőleg neveikre átrított részvényeiket személyesen vagy meghatalmazott részvényes társaik által a közgyűlés megnyitása előtt az igazoló bizottságnak bemutatják.